

**Dz.U. 1947 nr 66 poz. 414****<sup>1</sup>D E K R E T****z dnia 28 października 1947 r.****o ubezpieczeniu rodzinnym**

Na podstawie art. 4 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 19 lutego 1947 r. o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy z dnia 4 lipca 1947 r. o upoważnieniu Rządu do wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz.U. R.P. Nr 49, poz. 252) - Rada Ministrów postanawia, a Rada Państwa zatwierdza, co następuje:

2

**Art. 2.**

1. Z ubezpieczenia rodzinnego wypłaca się zasiłki:
  - a) osobom, podlegającym obowiązkowi ubezpieczenia na wypadek - choroby i macierzyństwa, na członków rodziny, uprawnionych do świadczeń z tego ubezpieczenia na podstawie art. 111 i art. 112 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz.U.R.P. Nr 51, poz. 396),
  - b) osobom, uprawnionym do zaopatrzeń emerytalnych i do okresowych świadczeń pieniężnych z tytułu ubezpieczeń społecznych na dzieci, odpowiadające warunkom, określonym w art. 111 pkt 2 i w art. 112 ust. 1 i 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym.
2. Za członków rodziny, na których wypłaca się zasiłki, uważa się również pasierbów i dzieci ofiar wojny, przyjęte na wychowanie, jeżeli odpowiadają warunkom, określonym w art. 111 pkt 2 i w art. 112 ust. 1 i 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym.
3. Zasiłki otrzymują również:
  - a) dzieci, uprawnione do zaopatrzeń emerytalnych dla sierot oraz do rent sierocych,
  - b) sieroty po osobach, poległych w walce o wolność i demokrację, uprawnione do zaopatrzeń na podstawie ustaw specjalnych.
4. Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z właściwymi ministrami ustala w drodze rozporządzeń terminy zastosowania przepisów dekretu niniejszego do poszczególnych kategorii osób, wymienionych w ust. 1, 2 i 3.

**Art. 3.**

1. Na jednego członka rodziny lub sierotę przypada tylko jeden zasiłek.
- <sup>3</sup>3. W razie zbiegu uprawnień do zasiłku rodzinnego z różnych tytułów wypłaca się zasiłek tylko z tytułu zatrudnienia.
4. Na czas istnienia prawa do zasiłku zawieszają się uprawnienia do rent i zaopatrzeń sierocych, do dodatku na dziecko, do okresowych świadczeń pieniężnych z tytułu ubezpieczeń społecznych oraz do wszelkich

dotychczas, wypłacanych jako dodatki rodzinne do płac pracowniczych na podstawie przepisów ustawowych, przepisów służbowych lub postanowień układów zbiorowych pracy.

5. Jeżeli renta lub zaopatrzenie sieroce bądź dodatki, określone w ustępie poprzednim, przewyższają zasiłek rodzinny, wówczas instytucja lub osoba, obowiązana do wypłaty zaopatrzenia, renty lub dodatku, wypłaca uprawnionemu do zasiłku rodzinnego różnicę między wysokością zaopatrzenia, renty lub dodatku a wysokością zasiłku rodzinnego.
6. Zawieszenie prawa do renty lub zaopatrzenia sierocego bądź do dodatków, określonych w ust. 4, nie powoduje zawieszenia prawa do świadczeń dodatkowych, związanych z prawem do renty lub zaopatrzenia sierocego bądź do powyższych dodatków.

#### **Art. 4.**

1. Wysokość i terminy wypłat zasiłków rodzinnych oraz szczegółowe warunki nabywania uprawnień do tych zasiłków ustala Minister Pracy i Opieki Społecznej w drodze rozporządzeń.
- <sup>4</sup>3. Termin pierwszej wypłaty zasiłku rodzinnego dla poszczególnych kategorii osób, wymienionych w art. 2 ust. 1-3, ustala Minister Pracy i Opieki Społecznej w rozporządzeniu, przewidzianym w art. 2 ust. 4.

#### **Art. 5.**

1. Wpływy ubezpieczenia rodzinnego stanowią:
  - a) składki opłacane przez pracodawców,
  - b) wpłaty instytucyj, udzielających świadczeń osobom, określonym w art. 2 ust. 1 lit. b) oraz ust. 3,
  - c) wpływy z oprocentowania kapitałów, odsetek za zwłokę, darów, zapisów i ofiar,
  - d) wpływy z grzywien wymierzonych na podstawie art. 14,
  - e) inne dochody z posiadanego majątku.
- <sup>5</sup>3. Wysokość i terminy uiszczania wpłat, wskazanych w ust. 1 lit. b), jak również termin rozpoczęcia wpłat, ustala Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z właściwymi ministrami w drodze rozporządzenia.

6

#### **Art. 7.**

1. Orzekanie o obowiązku uiszczenia składek na ubezpieczenie rodzinne, wymiar i pobór składek, ściąganie wszelkiego rodzaju należności z tytułu wykonania dekretu niniejszego i kontrola uiszczania składek oraz ustalanie prawa do świadczeń, przewidzianych w dekrecie niniejszym, należą do ubezpieczalni społecznych. W zakresie powyższym stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o ubezpieczeniu społecznym.
2. Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z właściwymi ministrami może dla poszczególnych kategorii pracodawców ustalić inny, niż przewidziany w ustępie poprzednim, tryb wymiaru i poboru składek.

#### **Art. 8.**

1. Osobom, zatrudnionym w zakładach pracy, zasiłki rodzinne wypłacają ubezpieczalnie społeczne.
2. Osobom, pobierającym zaopatrzenia emerytalne i sieroce oraz okresowe świadczenia pieniężne z tytułu ubezpieczeń społecznych, zasiłki rodzinne wypłaca instytucja, udzielająca powyższych świadczeń.
3. Instytucje, wskazane w artykule niniejszym, wypłacają powyższe zasiłki na rachunek ubezpieczenia rodzinnego.

4. Zasady dokonywania wypłat przez instytucje, wskazane w ustępach poprzednich, oraz zasady rozliczania się powyższych instytucyj z ubezpieczeniem rodzinnym, jak również zasady kontroli wypłat ustalają instrukcje Ministra Pracy i Opieki Społecznej.

#### **Art. 9.**

Minister Pracy i Opieki Społecznej może w porozumieniu z właściwymi ministrami w drodze rozporządzenia powierzać przejściowo wypłatę zasiłków rodzinnych poszczególnym kategoriom pracodawców oraz ustalać tryb tej wypłaty i zasady jej kontroli.

#### **Art. 10.**

1. Władze i urzędy państwowe oraz komunalne winny udzielać pomocy instytucjom, powołanym do wykonywania dekretu niniejszego.
2. W szczególności zarządy gminne obowiązane są wystawiać bezpłatnie zaświadczenia, potrzebne do ustalenia uprawnień do zasiłków rodzinnych.

#### **Art. 11.**

Za wykonywanie czynności w zakresie dekretu niniejszego instytucje ubezpieczeń społecznych otrzymują od ubezpieczenia rodzinnego zwrot wydatków w formie ryczałtu, którego wysokość ustala Minister Pracy i Opieki Społecznej.

#### **Art. 12.**

1. Skargi na decyzje, wydane w wykonaniu niniejszego dekretu przez instytucje ubezpieczeń społecznych, są rozstrzygane w trybie, określonym w prawie o sądach ubezpieczeń społecznych.
2. Spory o zasiłki dla osób, wymienionych w art. 2 ust. 1 lit. a), rozstrzygane są w trybie, przewidzianym dla spraw o świadczenia z tytułu ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa.

#### **Art. 13.**

1. Osoba, która pobrała bezprawnie zasiłki rodzinne, obowiązana jest do ich zwrotu.
2. Jeżeli pracodawca przez udzielenie nieprawdziwych danych przyczyni się do bezprawnej wypłaty zasiłku - niezależnie od odpowiedzialności karnej, odpowiada solidarnie z osobą obowiązaną do zwrotu.
3. Decyzja instytucji ubezpieczeń społecznych w sprawie zwrotu bezprawnie pobranych zasiłków stanowi tytuł wykonawczy w postępowaniu przymusowym w administracji.

#### **Art. 14.**

1. Kto utrudnia wymiar składek lub ich ściąganie, powoduje nieprawidłowy wymiar albo bezprawną wypłatę zasiłków, podlega karze grzywny do 30000 zł.
2. Do orzekania są powołane władze administracji ogólnej.
3. Wymierzane grzywny przelewa się na rachunek ubezpieczenia rodzinnego.

**<sup>7</sup>Art. 16.**

1. Utworzone na podstawie dekretu niniejszego ubezpieczenie rodzinne przejmuje:

- a) tę część majątku, praw i zobowiązań Funduszu Pracy, która odpowiada jego działalności w zakresie ustawy z dnia 16 marca 1933 r. o Funduszu Pracy (Dz.U. R.P. Nr 22, poz. 163),
- b) wpływy z opłat na Fundusz Pracy, przewidzianych w wymienionej w pkt a) ustawie, za okres od dnia 1 października 1946 r. do dnia wejścia w życie dekretu niniejszego.

2. Z wpływów, wskazanych w ust. 1 pkt b), pokrywa się koszty organizacji ubezpieczeń rodzinnych oraz wydatki, poniesione w okresie od dnia 1 października 1946 r. do dnia wejścia w życie dekretu niniejszego na dodatki rodzinne do płac dla pracowników przedsiębiorstw i zakładów państwowych lub będących pod zarządem państwowym. Dodatki te od dnia 1 stycznia 1948 r. będą nadal pokrywane z ubezpieczenia rodzinnego aż do dnia rozciągnięcia mocy obowiązującej dekretu niniejszego na powyższe kategorie pracowników. Dodatki te nie mogą przekraczać norm, przewidzianych w układach zbiorowych pracy, obowiązujących w dniu 1 października 1946 r.

**Art. 17.**

Z dniem wejścia w życie dekretu niniejszego tracą moc obowiązującą art. 14-34 ustawy z dnia 16 marca 1933 r. o Funduszu Pracy (Dz.U. R.P. Nr 22, poz. 163).

**Art. 18.**

Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej oraz innym zainteresowanym ministrom, każdemu we właściwym mu zakresie działania.

**Art. 19.**

Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1948 r.

---

<sup>O</sup>pracowano na podstawie: Dz.U. z 1947 r. Nr 66, poz. 414, z 1950 r. Nr 20, poz. 170, Nr 36, poz. 333, z 1989 r. Nr 35, poz. 192

<sup>A</sup>rt. 1 uchylony

<sup>U</sup>st. 2 skreślony

<sup>U</sup>st. 2 skreślony

<sup>U</sup>st. 2 skreślony

<sup>A</sup>rt. 6 uchylony

<sup>A</sup>rt. 15 skreślony